

خیلواکی

استقلال

www.esteqlaal.net

شنبه ۲۷ جولای ۲۰۲۴

نجیب سخی

تحریف و سفسطه سرایی مزمن رویدادهای تاریخی... و مشکل انشائی

هفته قبل تحت عنوان «تحریف و سفسطه سرایی مزمن در رویداد های تاریخ افغانستان» نوشته ئی در سایت وزین استقلال خیلواکی بچشم ام خورد؛ چون درین عنوان با مشکل انشائی برخوردیم از مطالعه متن آن پر هیز نمودم. نویسنده مضمون که اقلاً هفته یکبار قلم برداشته، ارشادات محتملاً سودمندی عرضه میکند؛ گفتم شاید بتواند همین مشکل انشائی که در عنوان نوشته اش وجود دارد؛ در مورد آن تشریحاتی ارائه کند، تا این مشکل انشائی که من بآن برخوردیم حل گردد.

در حقیقت غلطی املائی یک متن میتواند اشتباه تلقی گردد و قابل بخشایش است؛ اما غلطی انشائی از کمبود بنیادی و کوتاهی سطح و سواد ما نمایندگی میکند؛ در زمینه نمیتوان مسامحه نمود.

مشکل با کلمه «سرایی» است؛ زیرا در حدود شناخت من در زبان پارسی دری؛ از نظر آوازی تنها دو نوع «ی» وجود دارد: یکی مجهول و دیگری معروف؛ اما از دید وظیفوی در حدود هفده نوع «ی»، درین زبان بکار می رود.

من در کلمه «فرسایی» که نویسنده بکار برده با سه مشکل یا سوال مواجه شدم:

۱- ازین دو «ی» کلمه «فرسایی»، کدام یک معروف و کدام مجهول است؛ چون من خصوصیت آوازی آن ها را نتوانستم تعیین کنم؛ لهذا نمیتوانم آن ها را دقیق تلفظ نمایم؟!

۲- ازین دو «ی» کدام ساکن و کدام متحرک است، تا بدانم در برابر کلمه چند هجائی قرار دارم؟!

۳- اگر یکی یا هر دو متحرک هستند حرکاتشان چیست؟ و چرا چنین است؟

من تقریباً مطمئن هستم شخصیکه مانند نویسنده مضمون در مورد تاریخ، اخلاق، مذهب و فلسفه جامعه ما ید طولانی دارد؛ در مورد زبان این ملت نیز اندوخته و ذخیره کامل باید داشته باشد، که ذریعه این اندوخته و دانش دیگران را کمک و رهنمائی کند؛ تا املاً و انشای زبان اجدادی را با تقلید از ایرانیها عملی و اجرا نکنند. زیرا نمیشود که در مورد حال و گذشته جامعه و ملتی صحبت کنیم؛ اما زبان او را دقیق ندانیم؟! تشکرات قبلی از تشریحات و رهنمائی های آتیه شما ابراز میدارم.